

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR ÇİĞLİ BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	11
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketleri	8
Tablo 8: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar	18
Tablo 9: Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar ve Kayıtlarda Olmadığı Halde Amortisman Ayrılan Varlıklar	18

KISALTMALAR

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

- 1.Aylık Ödenen Kira Giderleri İçin Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılması
- 2.Sermaye Taahhütleri Hesabının Doğru Sonuç Vermemesi
- 3.İdarenin Yapılandırılmış Alacakları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuz Olması
- 4.Bütçe Emanetleri Hesabında İzlenen Borçlardan Beş yılı Aşanların Gelir Kaydedilmemesi
- 5.Maddi Duran Varlıklar İçin Gerçekleştirilen Amortisman İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması
- 6.Kamuya Olan Borçların Gerçek Durumu Yansıtması
- 7.Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan İşçiler için Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılması

B. Diğer Bulgular

- 1.Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması ve Elden Çıkarılmış Hurdaların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmeye Devam Edilmesi
- 2.Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
- 3.İşgal Edilen Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullanılması
- 4.Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması
- 5.Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi
- 6.Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımı, Hizmet Alımı ve Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması
- 7.Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi
- 8.Belediye Şirketine Ayni Sermaye Artışı Yoluyla Tesis Edilen İntifa Haklarının ve Tasarruf Devirlerinin Mevzuata Uygun Olmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çiğli Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir. Sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Çiğli Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 6 birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu

Müdürlüğü, Plan ve Proje Müdürlüğü, Strateji ve Geliştirme Müdürlüğüdür. Meclis üyeleri arasından atanan 3 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 27 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır:

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	481	264
Sözleşmeli Personel	-	51
Kadrolu İşçi	205	11
Toplam	686	326
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1215

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 6 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çiğli Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklene / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
Personel Giderleri	-	55.773.790,00	21.845.000,00	6.010.461,90/294.461,90	83.334.790,00	77.086.211,73	6.248.578,27	-
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	6.718.380,00	2.382.000,00	841.417,98/17.988,49	9.923.809,49	8.891.746,03	1.032.063,46	-
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	240.355.614,00	84.250.000,00	22.238.801,25/6.822.730,74	340.021.684,51	316.620.703,26	23.400.981,25	-
Faiz Giderleri	-	12.026.000,00	8.110.000,00	301.000,00/950.000,00	19.487.000,00	19.049.357,92	437.642,08	-
Cari Transferler	-	64.560.000,00	63.500.000,00	15.000,00/2.811.925,02	125.263.074,98	117.470.743,98	7.792.331,00	-
Sermaye Giderleri	-	63.765.836,00	5.500.000,00	24.582.000,00/34.937.500,00	58.910.336,00	47.979.471,72	10.930.864,28	-
Sermaye Transferleri	-	530.000,00	-	33.574.925,02	34.104.925,02	34.084.063,83	20.861,19	-
Yedek Ödenek	-	41.270.380,00	3.500.000,00	0,00/41.729.000,00	3.041.380,00	-	3.041.380,00	-
Toplam	-	485.000.000,00	189.087.000,00	87.563.606,15/87.563.606,15	674.087.000,00	621.182.298,47	52.904.701,53	-

Belediyenin 2022 mali yılı bütçesinde 485.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen 189.087.000,00 TL ödenek ile birlikte 2022 yılı ödenek toplamı 674.087.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 621.182.298,47 TL bütçe gideri yapılmış, 52.904.701,53 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	168.850.000,00	119.610.537,84	590.206,09	119.020.331,75	70,49
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	91.119.500,00	73.988.122,35	250.976,06	73.737.146,29	80,92
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	7.597.500,00	125.725,70	-	125.725,70	1,65
05- Diğer Gelirler	385.930.000,00	308.790.362,58	555.086,19	308.235.276,39	79,87
06- Sermaye Gelirleri	20.855.000,00	5.533.999,13	41.388,18	5.492.610,95	26,34
09- Red ve İadeler	-265.000,00	-	-	-	-
Toplam	674.087.000,00	508.048.747,60	1.437.656,52	506.611.091,08	75,16

(*)Bütçe başlangıç gelir tahmini 485.000.000,00 TL olup, yıl içinde 189.087.000,00 TL gelir karşılığı ek ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 674.087.000,00 TL'ye çıkarılmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dahil edilmiş haliyle, Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ne göre hazırlanmıştır.

Buna göre 2022 yılında net bütçe geliri % 75,16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%70,49), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%80,92), diğer gelirleri (%79,87), sermaye gelirleri beklenenin altında (%26,34), alınan bağış ve yardımlar ise (%1,65) gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç+ Ek Ödeneği) (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	77.618.790,00	77.086.211,73	99,31
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.100.380,00	8.891.746,03	97,70
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	324.605.614,00	316.620.703,26	97,54
04- Faiz Gideri	20.136.000,00	19.049.357,92	94,60
05- Cari Transferler	128.060.000,00	117.470.743,98	91,73
06- Sermaye Giderleri	69.265.836,00	47.979.471,72	69,27

07- Sermaye Transferleri	530.000,00	34.084.063,83	6.430,95
09- Yedek Ödenekler	44.770.380,00	0	0,00
Toplam	674.087.000,00	621.182.298,47	92,15

(*) 485.000.000,00 TL olan başlangıç ödeneği, yıl içinde 189.087.000,00 TL ek ödenek alınarak bütçe gideri tutarı 674.087.000,00 TL'ye yükseltilmiştir.

Buna göre, 2022 yılında bütçe giderleri %92,15 seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlangıç bütçesinde öngörülen ödeneğin sermaye transferleri kaleminde %6.430,95 oranında aşıldığı görülmüştür. Söz konusu artış Belediye Şirketine yapılan sermaye artırımlarından kaynaklanmaktadır.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	63.150.297,55	70.437.143,74	119.610.537,84	11,54	69,81
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	43.374.399,74	62.327.389,63	73.988.122,35	43,70	18,71
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	21.000,00	518.604,00	125.725,70	2369,54	-75,76
Diğer Gelirler	112.451.213,27	186.425.646,66	308.790.362,58	65,78	65,64
Sermaye Gelirleri	601.583,22	1.157.011,70	5.533.999,13	92,33	378,30
Toplam	219.598.493,78	320.865.795,73	508.048.747,60	46,11	58,34
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	932.478,74	676.618,23	1.437.656,52	27,44	112,48
Net Toplam	218.666.015,04	320.189.177,50	506.611.091,08	46,43	58,22

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 186.421.913,58 TL'lik (%58,22) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerindeki 49.173.394,1 TL (%69,81), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki 11.660.732,72 TL (%18,71), diğer gelirlerdeki 122.364.715,92 TL (%65,64) ve sermaye gelirlerindeki 4.376.987,43 TL (%378,30) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Büyük oranda artış sermaye gelirlerinde olmakla birlikte bunun sebebi ise yıl içinde yapılan arsa satışlarıdır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	37.776.487,49	49.517.664,67	77.086.211,73	31,08	55,67
SGK Devlet Prim Giderleri	4.520.309,22	5.407.982,70	8.891.746,03	19,64	64,42
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	188.500.156,23	225.616.666,55	316.620.703,26	19,69	40,34
Faiz Giderleri	8.726.171,26	12.019.344,38	19.049.357,92	37,74	58,49
Cari Transferler	45.333.914,21	57.258.918,91	117.470.743,98	26,30	105,16
Sermaye Giderleri	17.577.392,27	20.658.094,32	47.979.471,72	17,53	132,26
Sermaye Transferleri	4.970.000,00	5.106.500,00	34.084.063,83	2,75	567,46
Toplam	307.404.430,68	375.585.171,53	621.182.298,47	22,18	65,39

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 245.597.126,94 TL (%65,39) artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında personel giderlerinin 27.568.547,06 TL (%55,67), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 3.483.763,33 TL (%64,42), mal ve hizmet alım giderlerinin 91.004.036,71 TL (%40,34), faiz giderlerinin 7.030.013,54 TL (%58,49), cari transferlerinin 60.211.825,07 TL (%105,16), sermaye giderlerinin 27.321.377,4 TL (%132,26), sermaye transferlerinin 28.977.563,83 TL (%567,46) arttığı görülmektedir. Sermaye transferleri kalemindeki artış Belediye Şirketine yapılan sermaye artırımlarından kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 584.000.738,79 TL, Faaliyet Geliri 539.099.582,24 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise -44.901.156,55 TL olarak

gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketleri

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Pelikan Organizasyon Gıda İmar Ve İnşaat Sanayi Teknik Hizmetler Limited Şirketi	3.010.000,00	3.010.000,00	100
2	Flamingo İmar Ve İnşaat Sanayi Teknik Hizmetler Anonim Şirketi	50.000,00	50.000,00	100
3	Çibel Temizlik Hizmetleri İnş.Turiz.San.Ve Tic.Ltd.Şti.	50.000,00	49.000,00	98
4	Çiğli Gıda İnşaat Turizm Ticaret Limited Şirketi	64.560.000,00	64.559.700,00	99,99954
5	Çiğlibel Gıda Turizm İnşaat Ticaret Limited Şirketi	20.000,00	19.800,00	99
6	Kafesan Çiğli Belediyesi Sosyal Hizmetler Ticaret Limited Şirketi	20.000.000,00	19.996.000,00	99,98

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çiğli Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

İdarenin misyonu ve vizyonu Stratejik Plan çalışmaları sırasında belirlenmiş ve söz konusu Plan Belediye web sayfasında duyurulmuştur. Organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Müdürlüklerin Görev Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikleri güncellenmiş, Meclis onayıyla yürürlüğe girmiştir. Her görevin yerine getirilmesi için aranan nitelikler belirlenmiştir. Böylece personelin geliştirilmesine yönelik yapılacak eğitimler planlanmıştır. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Kurum genelinde yetkilendirmelerin yapılmasına yönelik imza yetkileri yönergesi çıkarılmış ve yetki devrinin sınırları düzenlenmiştir. Yetki devredilen personelin niteliklerine görev tanım formlarında yer verilmektedir. Ayrıca İmza Yetkileri Yönergesi de yürürlüğe girmiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare mali rapor ve tablolara etki edebilecek risklerin tanımlanması, risklerin gerçekleşme olasılığının belirlenmesi, kurum için kabul edilebilir risk düzeyinin belirlenmesi ve riskleri yönetmek için kararlar alınmasında çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir. Müdürlük bazlı risk tabloları hazırlanmış olup bu konu ile ilgili riskler değerlendirilmiş ve önlem almak, çözüme kavuşturmak için faaliyetler belirlenmiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından her bir faaliyet ve risk için uygun olan kontrol stratejileri kritik kontrol noktaları tablolarında belirlenmiştir ve bu kontrol stratejileri her yıl revize edilmektedir. Mali karar ve işlemlere yönelik mevzuata uygun olarak yönetmelik, yönerge, genelge vb. düzenlenmekte ve web sitesi üzerinden duyurulmaktadır. İdarede görevler, görev ayrılığı ilkesine uygun olarak yapılmaktadır. Belediye genelinde faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması amacıyla, geçici veya sürekli olarak görevden ayrılma durumunda görevden ayrılan personel yerine vekil personel tayini ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

Kamu idaresinde iç denetim birimi ve iç denetçi bulunmamaktadır. Malî Hizmetler Biriminin Ön Malî Kontrolüne Tâbi Malî Karar ve İşlemlerin ön mali kontrole tabi tutulmadığı belirlenmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çiğli Belediyesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Aylık Ödenen Kira Giderleri İçin Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılması

Çiğli Belediyesinin ofis olarak kiraladığı 22 adet bağımsız bölüme ilişkin kira giderlerinin aylık ödenmesine rağmen peşin ödenmiş gibi muhasebeleştirerek, 180 ve 280 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Giderler Hesaplarında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı'nın niteliğini düzenleyen 144'üncü maddesinde, bu hesabın içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir

yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılacağı; aynı Yönetmelik'in 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı'nın niteliğini düzenleyen 217'nci maddesinde ise, bu hesabın dönem içinde ödenen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı, belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Belediyenin peşin ödediği giderler içinden vadesi bir yıldan kısa olan tutarların 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı'nda, vadesi bir yıldan uzun olan tutarların ise 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; ilgili müdürlük bünyesinde kullanılmak üzere kiralanmış 22 adet taşınmaza ait kira giderleri peşin ödenmemesine rağmen, vadesi dönem içerisine denk gelen 395.400,00 TL tutarındaki kira giderinin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı'nda izlendiği görülmüştür. Bununla birlikte peşin ödenmemesine ve bir yıldan uzun sürede gerçekleşecek olan 446.202,00 TL tutarındaki kira giderlerinin ise 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı'nda muhasebeleştirildiği ve bu tutarın bilançoda yer aldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresi yılsonu bilançosunda 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı 406.202,00 TL olarak görünmekte olup yılına ait mali tabloların sağlıklı verileri içermesini teminen; kira giderlerinin ödendikçe ilgili gider hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Sermaye Taahhütleri Hesabının Doğru Sonuç Vermemesi

Çiğli Belediyesinin ortağı olduğu şirketlere ilişkin sermaye taahhütlerinden, yerine getirilmeyenlerin hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 184'üncü maddesinde; söz konusu hesabın, mahalli idarelerin mali kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 185'inci maddesinde ise; sermaye taahhütlerinin bu hesaba alacak, ilgili mali duran varlık hesabına borç kaydedileceği, yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının ise bir taraftan bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği ve bütçe hesapları kullanılarak bütçeleştirileceği, ifade

edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, Belediyenin ortak olduğu şirketlerin sermaye artırımına katılmak için taahhüt edilen tutarların 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'nın alacağına kaydedilmesi, daha sonra taahhüdün yerine getirilen kadarı için ödeme yapıldıkça 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'nın borçlandırılıp ödeme şekline göre ilgili hesabın alacaklandırılması ve ödenen tutarın bütçeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'nın tamamının 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na alınarak taahhüt yerine getirilmeden kapatıldığı ve ödenmemiş olan sermaye miktarının da bütçeleştirildiği ancak sermaye taahhüdünde bulunan Belediye iştirakinin bilançosunda öz kaynaklarına bakıldığında 501 Ödenmemiş Sermaye Hesabı'nın 4.570.000,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

Bu nedenle, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'nın bakiyesi olması gereken 4.570.000,00 TL mali tablolarda izlenmemektedir. Bununla birlikte; bütçe hesaplarına da henüz ödemesi yapılmamış olan bu miktar kadar fazla kayıt yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Şirketlere sermaye artışına ilişkin taahhütlerinin tamamının 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na alınıp bütçe gideri yapılmak yerine ödendikçe 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'ndan çıkması ve böylece belediyenin kalan sermaye taahhütlerinin mali tablolarda olduğu şekliyle gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İdarenin Yapılandırılmış Alacakları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuz Olması

Kamu İdaresinin çeşitli Kanunlar ile yapılandırılmış alacak tutarlarının, 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda yer alan tutarlarla uyumlu olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın niteliğini açıklayan 92'nci ve 166'ncı maddelerine göre; 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda kayıtlı tutarlardan, mevzuatı gereğince; içinde bulunan mali yıl sonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilenlerin 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli

Alacaklar Hesabı'nda, bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilenlerin ise 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

Kullanılan otomasyon programının gelir modülü üzerinden yapılan incelemede; İdarenin 2022 yılı içerisinde ve ileriki dönemde tahsil edilmesi gereken toplam 1.770.955,76 TL yapılandırılmış ve tecil edilmiş alacağı bulunduğu tespit edilmiştir.

Bununla birlikte; Belediye'de kullanılan otomasyon programı bu tutarın dönemsel tasnifinin sağlıklı bir şekilde yapılmasına imkan tanımamaktadır. İdarenin 2022 yılsonu bilançosunda; 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı 1.111.234,61 TL, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ise 156.712,51 TL olmak üzere toplam 1.267.947,12 TL olarak yer almıştır. Dolayısıyla İdarenin yapılandırılmış alacakları ile muhasebe kayıtları arasında 503.008,64 TL fark olduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Yapılandırılmış alacakların mali tablolarda doğru bir şekilde izlenmesini teminen, gelir otomasyon programında yer alan yapılandırılmış alacakların vadesine göre tasnifinin yapılarak, ilgisine göre 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'na tam ve doğru bir şekilde aktarılması gerekmektedir.

BULGU 4: Bütçe Emanetleri Hesabında İzlenen Borçlardan Beş yılı Aşanların Gelir Kaydedilmemesi

Kamu İdaresi tarafından, 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'nda izlenen borçlardan, mevzuatı gereği 2022 dönem sonu itibarıyla gelir kaydedilmesi gerekenlerin bütçeye gelir kaydedilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenmeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen ve bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınan tutarlardan, malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyenlerin bütçeye gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'nın işleyişinin düzenlendiği 250'nci maddesinde de, zamanaşımına uğraması veya herhangi bir nedenle gelir kaydedilmesi gereken tutarların 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na borç, 600

Gelirler Hesabı'na alacak; diğer taraftan 805 Gelir Yansıtma Hesabı'na borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabı'na alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede; İdarenin 2016 yılı içerisinde 3 adet bütçe giderinden kaynaklanan ve ilgisine ödenmeyen toplam 400.141,79 TL'nin, 2022 dönem sonunda bütçeye gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa ilişkin olarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; kurum tarafından 09.06.2023 tarih ve 5380, 5381 ve 5382 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

Bütçe emanetlerinde yer alan ve malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bu tutarın mevzuatı gereği bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Maddi Duran Varlıklar İçin Gerçekleştirilen Amortisman İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda yer alan kayıtlı varlıklardan; amortisman ayrılmayanlar, kayıtlı değerlerinden daha fazla amortisman ayrılanlar ve kayıtlarda olmadığı halde amortisman ayrılanların olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu ile ilgili "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesinin (ç) bendinde, amortismana tabi varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği ile ilgili hususlar hüküm altına alınmıştır.

Bahsedilen Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, ayrılan amortisman tutarlarının ise muhasebeleştirilmesinin bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 Sıra Numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde maddi duran varlıklar için ayrılacak

amortisman süreleri ve oranları belirlenmiştir.

Belirtilen Genel Tebliğ'in "Amortisman ve Tükenme Payına Tabi Tutulan Varlıkların Değeri" başlıklı 4'üncü maddesinde, duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olduğu, maliyet bedelinin ise bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamından oluştuğu açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda kayıtlı varlıklardan; amortisman ayrılmayanlar, kayıtlı değerlerinden daha fazla amortisman ayrılanlar ve kayıtlarda olmadığı halde amortisman ayrılanların olduğu tespit edilmiş olup bunlara ilişkin tespitler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 8: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	Meydanlar	1.728.607,88
	Rekreasyon Alanları	38.157,66
	Otoparklar	685.842,96
	Pazar Yeri	6.739.871,97
252 Binalar Hesabı	Diğer	421.915,43
	Diğer	5.256.471,01
	Diğer	51.802,00
	Sağlık Evleri	385.000,00
	Hayvan Barınakları	108.666,99

Tablo 9: Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar ve Kayıtlarda Olmadığı Halde Amortisman Ayrılan Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
252 Binalar Hesabı	Hizmet Binaları	2.553.814,81	2.964.628,18	-410.813,37
	Kurs Merkezleri	0,00	6.000,00	-6.000,00
	Kütüphaneler	0,00	4.000,00	-4.000,00
	Eğitim ve Dinlenme Binaları	0,00	1.573,91	-1.573,91
	Kültür ve Eğlence Merkezleri	0,00	17.000,00	-17.000,00
	Diğer	0,00	2.000,00	-2.000,00
	Diğer	0,00	82.842,30	-82.842,30
	Atölyeler	0,00	5.000,00	-5.000,00

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabı bulunan varlıklar için hiç amortisman ayrılmaması, fazla amortisman ayrılması ve kayıtlarda olmadığı halde amortisman ayrılması mali tablolarda yer alan 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 630 Giderler Hesabı ve 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı'nda hataya neden olduğundan mali tablolarda yer alan bu hesapların gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa ilişkin gerekli muhasebe kayıtlarının bir kısmının yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespite ilişkin; Tablo 8'de yer verilen "Amortisman Ayrılmayan Varlıklar" ile ilgili olarak 07.06.2023 tarihinde 9 adet taşınır işlem fişi ile bunların ilgili varlık hesaplarına aktarılıp yıl sonunda amortisman ayrılacağı belirtilmiş olup Tablo 9'da yer verilen "Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar ve Kayıtlarda Olmadığı Halde Amortisman Ayrılan Varlıklar" ile ilgili kısım ise 07.09.2023 tarih ve 5271 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

Ayrılan amortismanların mali tablolarda sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen, amortisman işlemlerinin yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Kamuya Olan Borçların Gerçek Durumu Yansıtmaması

Yapılandırılmış borçların hesap bakiyelerinin ödeme planlarıyla uyumlu olmadığı, kayıtlı olanların ise gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde Belediyenin vergi ve benzeri borçlarına ait yapılandırma tutarlarının; ödeme vadesine göre; bir yılı aşmayan kısımlarının 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda, bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresi'nin vergi ve benzeri borçları ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na ait borçların yapılandırma tutarlarının toplamı 84.202.695,62 TL olması gerekirken kayıtlarda 93.988.043,47 TL izlendiği, aradaki farkın 9.785.347,85 TL tutarında olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte; Belediye tarafından kullanılan otomasyon programından sağlıklı veriler alınamadığı için kamuya olan borçların dönemsellik ilkesi gereği vadelerine göre tasnifi

yapılamamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa ilişkin olarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; kurum tarafından 02.06.2023 tarih ve 5139, 5140 sayılı ve 07.06.2023 tarih ve 5280, 5283 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

Söz konusu yapılandırılmış borçlara ilişkin ödeme planlarının temin edilip dönemsellik ilkesi gereği vadelerinin tasnifinin yapılması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ndeki hesap tanımlarına uygun olarak borç tutarlarının 368/438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında sağlıklı bir şekilde takibinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 7: Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan İşçiler için Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

Personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalıştırılan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı, yapılan ödemelerde 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın hatalı kullanıldığı ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın niteliğinin düzenlendiği 281'inci maddesinde, faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın kullanılacağı; bu hesabın işleyişinin düzenlendiği 282'nci maddesinde, vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarının 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na borç kaydedileceği; ödenen tazminatların da 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 330'uncu maddesinde, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı; 331'inci maddesinde, hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak, 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği, vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

696 sayılı KHK kapsamında doğrudan personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları ilgili mevzuatı gereği Belediye tarafından ödenmektedir. Bu tazminatlar personel harcamalarının planlanması ve bütçeleştirilmesinde dikkate alınması gereken önemli bir gider unsuru olduğundan bu tutarların da gerçekçi bir şekilde tahmin edilerek 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye'nin faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları için 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nda sadece kadrolu işçileri için 255.162,90 TL karşılık ayırdığı, aynı zamanda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nda ayrılan toplam 4.335.510,44 TL karşılığın yine sadece kadrolu işçileri kapsadığı, personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalışan işçiler için karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalışan işçiler için kıdem tazminatı ödemesi yapılması gereken hallerde aynı gün farklı yevmiyelerde önce ödenecek kıdem tazminatı tutarı kadar 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na borç kaydı yapılmak suretiyle karşılık ayrıldığı, ödeme sonrasında da bu karşılıkların ters kayıtla iptal edildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış olup 2023 yılı içerisinde gerekli çalışmaların tamamlanacağı ve bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Kıdem tazminatı karşılıkları hesaplanırken 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarına yapılan kayıtlarda hem kadrolu işçilerin hem de personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalışan işçilerin tazminatları göz önünde bulundurularak, kıdem tazminatı karşılıklarının doğru bir şekilde tahmin edilip bu hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması ve Elden Çıkarılmış Hurdaların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmeye Devam Edilmesi

A) Hurda İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlayacak Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması

Kamu İdaresi bünyesinde hurdaya ayrılan demirbaşların, toplanması, ambara giriş, satış ve imha işlemlerine ilişkin kurumsal bir düzenleme bulunmadığı, hurda yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmediği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya Ayırma Nedeniyle Çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınırların, biri işin uzmanı olmak kaydıyla harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirilip harcama yetkilisi veya üst yöneticinin onayı ile hurdaya ayrılma işleminin tamamlanması gerekmektedir. Anılan komisyon tarafından yapılan değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınırlar hakkındaki gerekçeli karar, harcama yetkilisine bildirilir. Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı düzenlenir. Komisyonun yapacağı değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılan taşınırın, ekonomik değer taşıyıp taşıyamamasına bağlı olarak imha edilmesi veya satılması mümkündür.

Harcama yetkilisince oluşturulacak komisyon tarafından ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilen taşınırlar, harcama yetkilisinin onayı ile imha edilir. İmha, komisyon veya komisyonun gözetiminde uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işleme ilişkin ayrıca bir imha tutanağı düzenlenir.

Öte yandan 7330 Sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Görev ve Yetki" başlıklı 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, kurumların her türlü hurda malzemelerini Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi'ne satış suretiyle devredebilecekleri belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, hurdaya ayrılan taşınırların Fen İşleri Müdürlüğü Şantiye Birimine ait bir alanda yığıntı yapılmak suretiyle muhafaza edildiği, hurda alanına getirilen taşınırlara ilişkin giriş kayıtlarının sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, imha edilen hurdalara ilişkin imha tutanaklarının tutulmadığı, hurdaya ayrılan bazı taşınırların satış, devir veya hibe etmek suretiyle elden çıkarılmasına rağmen çıkış kayıtlarının tam olarak yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; hurda niteliği taşıyan taşınırın kaybolması, yok olması veya kontrol dışı kullanılmasının engellenmesi ve taşınır sisteminin sağlıklı sonuçlar üretmesini teminen, etkin bir hurda yönetim sistemi oluşturulmasına yönelik kurumsal düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

B) Elden Çıkarılan Hurdaların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmeye Devam Edilmesi

Kamu İdaresinin hurdaya ayırdığı dayanıklı taşınırlarından bazılarının elden çıkarılmasına rağmen, muhasebe kayıtlarından çıkışlarının yapılmadığı ve 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 224'üncü maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı, belirtilmiştir.

Aynı hesaba ilişkin Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 225'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci alt bendinde; bu hesapta kayıtlı varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların satış bedelinin 100 Kasa Hesabı, 102 Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na borç, kayıtlı değerinin bu hesaba alacak kaydedileceği; üçüncü alt bendinde ise bu hesapta kayıtlı varlıklardan diğer idare veya kuruluşlara bedelsiz olarak devredilenlerin kayıtlı değerinin bu hesaba alacak; birikmiş amortisman tutarlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na, varsa kalanının 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede;

- a. Toplam tutarı 395.194,07 TL olan hurdaya ayrılan taşınırların 254.768,91 TL'sinin Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda Sanayi İşletmeleri A.Ş.'ye satışının yapıldığı,
- b. Toplam tutarı 213.238,91 TL olan taşınırların devredildiği,
- c. Toplam tutarı 343.608,26 TL olan taşınırların bağış-hibe yoluyla verildiği,
- d. Toplam tutarı 12.365,40 TL olan taşınırların imha işleminin yapıldığı,
- e. Toplam tutarı 136.216,51 TL olan taşınırların fire verdiği,
- f. Toplam tutarı 278.689,96 TL olan taşınırların yok olduğu,

anlaşmıştır.

Yukarıdaki işlemler neticesinde, daha önceki yıllarda hurda olarak muhasebe kayıtlarına alınan toplam tutarı 1.379.313,11 TL olan bu taşınırın, muhasebe kayıtlarından çıkışların yapılmadığı ve 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda hatalı bir şekilde 1.267.863,79 TL olarak izlenmeye devam edildiği; ayrıca satış veya farklı surette elden çıkarılan bu varlıklara ait 2019 yılında 102.447,46 TL tutarında sebebi belirlenemeyen bir düzeltme kaydı yapıldığı saptanmıştır.

Bulgunun A) maddesinde de bahsedildiği üzere hurda işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlayacak hurda yönetim sistemi kurulmamasından dolayı hurdaya ayrılan varlıklara ilişkin çıkışların muhasebe kayıtlarında izlenmeye devam ettiği, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın gerçek durumu yansıtmadığı ve sağlıklı veriler içermediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa ilişkin olarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; kurum tarafından 07.06.2023 tarih ve 5273 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri gereğince, hurdaya ayrılarak 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenen varlıkların herhangi bir sebeple elden çıkarılması nedeniyle kayıtlı değerinin bu hesaptan, birikmiş amortismanlarının ise 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'ndan çıkışının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Kamu İdaresinin ilgili yıl hesaplarına ait ilamlarda yer alıp kesinleşen tazmin tutarlarının sorumlularından tahsili için gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İlamların İnfazı" başlıklı 53'üncü maddesinde; Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği ve ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir. Yine aynı maddede; ilamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur, denilmektedir.

Sayıştay ilamları cetvelinin incelenmesi neticesinde; muhtelif yıllara ilişkin kesinleşen Sayıştay ilamlarından kaynaklanıp halen tahsil edilmemiş bulunan toplam 1.192.125,27 TL'lik

kamu alacağıının mevzuatta öngörülen yasal faizleriyle birlikte tahsillerinin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Sayıştay ilamlarında yer alıp kesinleşen tazmin tutarlarının mevzuatın öngördüğü şekilde takibinin ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: İşgal Edilen Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullanılması

Mülkiyeti Kamu İdaresine ait veya Kamu İdaresi tasarrufunda bulunan 20 adet taşınmazın, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun ilgili hükümleri doğrultusunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yapılarak kiralanması gerekirken, ecrimisil bedeli alınmak suretiyle kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden, bu Kanunun 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmeyeceği ve fuzuli şağilin kusuru aranmayacağı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerinden anlaşılacağı üzere; devletin özel

mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. Aynı hükümler, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi gereği, belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Taşınmaz malları işgal eden fuzuli şagil durumundaki kişilerden ecrimisil alınması, söz konusu taşınmazların sürekli bir şekilde ecrimisil tahsil edilerek idare edilebileceği anlamına gelmemektedir. Zira ecrimisil uygulaması, hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı taşınmazı işgal eden kişiden alınan bir tazminat olup, bir kamu taşınmazını kiralama ya da idare etme usulü ve yöntemi değildir. Tam aksine, kamu malını korumaya yönelik bir yaptırımdır. 2886 sayılı Kanun'da, işgal edilen taşınmazın mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanmasına yönelik düzenleme de ecrimisilin bir kiralama yöntemi olmadığını açıkça göstermektedir.

Ayrıca İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 15.11.2005 gün ve 2005/119 sayılı Genelgesi'nde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden ecrimisil istenmesi fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği de belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Çiğli Belediyesinin dükkan, lokanta, baz istasyonu, depo ve benzeri muhtelif nitelikteki toplam 20 adet taşınmazının ihale yapılmaksızın ve kira sözleşmesi imzalanmaksızın fuzuli şagil tarafından ecrimisil bedeli ödenmek suretiyle kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca gerekli çalışmalara başlanılacağı belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin, fuzuli şagil durumundaki kişilerin işgaline izin vererek taşınmazlarını ecrimisil tahsili yöntemiyle idare etmesi 2886 sayılı Kanun'un hükümlerine aykırılık teşkil etmekte olup söz konusu taşınmazların anılan Kanun hükümlerine göre ihale yöntemiyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması

Kamu İdaresi tarafından, mevzuatı gereği ilgili Ajansa aktarılması gereken Kalkınma Ajansı Paylarının haziran ayı sonuna kadar Ajans hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Gelirler ve Yönetilecek Fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinde; ajansların gelirleri arasında belediyelerin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak paylar sayılmış ve bu payların belediyeler tarafından haziran ayının sonuna kadar Ajans hesabına aktarılması gerektiği, paylar süresi içerisinde aktarılmadığında ise bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasınca kesilerek ilgili Ajans hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 363.99.10 Kalkınma Ajansı Payları hesap kodunda Kalkınma Ajansı Paylarının takip edildiği ve 225.153,49 TL faiz olmak üzere toplam 286.802,79 TL'nin Belediyenin merkezi idare vergi gelirlerinden İller Bankası tarafından kesildiği ancak toplam 6.388.558,93 TL tutarındaki payın İzmir Kalkınma Ajansına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki yer verilen mevzuat uyarınca, Kalkınma Ajansı Paylarının Belediye tarafından her yıl Haziran ayı sonuna kadar Ajansın banka hesabına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi

Kamu İdaresi tarafından Emlak Vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak mükelleflerden tahsil edilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına gönderilmediği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı" başlıklı 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef adına tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk

ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar İl Özel İdarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği ve tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde İl Özel İdarelerine yatırmayan Belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği; onuncu fıkrasında ise belediye başkanlarının, Belediyelerin tahsil ettikleri paylardan İl Özel İdarelerine ödemeleri gereken Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlü oldukları ve ödenmeyen payların, İlgili İl Özel İdaresinin talebi üzerine ilgili Belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden İl Özel İdaresine gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, 6'ncı maddesinde de belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar İl Özel İdarelerine veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı; tahsil edilen katkı payının süresi içinde yatırılmamasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu; süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya başka amaçlarla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, Kamu İdaresi tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca emlak vergisinin %10'u nispetinde mükellefler adına tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; taşınmaz kültür varlıklarının korunması için tahsil edilen katkı paylarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına zamanında aktarılmadığı, bu sebeple ilgili İdaresinin başvuruda bulunması üzerine söz konusu katkı paylarının 43.106,91 TL'sinin Belediyenin merkezi idare vergi gelirlerinden İller Bankası tarafından kesildiği, buna rağmen

yıl sonu itibarıyla Emlak Vergisi mükelleflerinden tahsil edilen 11.544.475,64 TL tutarındaki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına gönderilmediği, 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı'nda bekletildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammına maruz kalmaması ve sorumlular hakkında yasal işlemler uygulanmaması için katkı paylarının ilgili idareye mevzuatında belirtilen sürede gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımı, Hizmet Alımı ve Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2022 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı, belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 728.072,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre, Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu

amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ"ın "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, 3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede:

- a) Mal alımları için bütçeye konulan ödeneğin 93.428.160,00 TL, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımları toplamının ise 70.708.525,44 TL olduğu ve mevzuatın öngördüğü %10'luk sınırın %75,68 olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı,
- b) Hizmet alımları için bütçeye konulan ödeneğin 39.281.390,00 TL, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan hizmet alımları toplamının ise 21.306.340,91 TL olduğu ve mevzuatın öngördüğü %10'luk sınırın %54,24 olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı,
- c) Yapım işleri için bütçeye konulan ödeneğin 44.223.000,00 TL, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan yapım işleri toplamının ise 8.071.448,98 TL olduğu ve mevzuatın öngördüğü %10'luk sınırın %18,25 olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı,

tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için bütçesine konan yıllık toplam ödenekleri dikkate alarak, her bir alım için % 10 oranını aşıp aşmadığını kontrol etmesi ve %10 oranının aşılması zorunluluğu durumunda ise buna ilişkin başvurularını, ilgili veya bağlı buldukları kurum ve kuruluşlar aracılığıyla Kamu İhale Kurumuna yaparak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alması gerekmektedir.

BULGU 7: Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi

Kamu İdaresi tarafından aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek mal ve hizmet alımların, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulü olan açık ihale usulü ile ihale edilmesi gerekirken kısımlara bölünmek suretiyle doğrudan temin (22-d) ve pazarlık usulü (21-f) ile gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği ve yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu vurgulanmıştır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 728.072,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede;

a) Toplam tutarı 1.888.175,91 TL olan araç kiralama hizmeti için, çeşitli işlerde

kullanılmak üzere 5 tanesi kamyon, 1 tanesi minibüs, 15 tanesi kamyonet ve 6 tanesi de binek araç olmak üzere toplam 27 aracın beş ayrı firmadan on dört parçaya bölünmek suretiyle açık ihale yapılmaksızın pazarlık usulü ile birlikte doğrudan temin yöntemiyle alındığı,

- b) Toplam tutarı 1.992.350,00 TL olan çeşitli evsafa eldiven alımının dört firmadan altı parçaya bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle alındığı,
- c) Toplam tutarı 1.281.313,56 TL olan klima alımlarının üç firmadan yedi parçaya bölünmek suretiyle açık ihale yapılmaksızın pazarlık usulü ile birlikte doğrudan temin yöntemiyle alındığı,
- d) Toplam tutarı 1.153.606,80 TL olan spor malzemesi alımlarının iki firmadan üç parçaya bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle alındığı,

tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa katılmış ve 2023 yılı içerisinde bulguda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtilmiştir.

Mezkûr alımların yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin aksine, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek gerçekleştirildiği görülmüş olup kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını teminen; idarenin doğrudan temin yöntemi ve pazarlık usulü ile alım yapmasına lüzum bırakılmayacak şekilde ihale süreci için gerekli olan süreler de göz önünde bulundurularak, açık ihale usulü ile ihaleye çıkılması gerekmektedir.

BULGU 8: Belediye Şirketine Ayni Sermaye Artışı Yoluyla Tesis Edilen İntifa Haklarının ve Tasarruf Devirlerinin Mevzuata Uygun Olmaması

Belediye iştiraki olan şirkete ayni sermaye olarak 35 adet taşınmazın intifa hakkının devredildiği ancak bunlardan 15 adedine ilişkin intifa hakkının devri ile ilgili mevzuatın öngördüğü şartlar sağlanmaması ve bu taşınmazların ayni sermaye olarak intifa haklarının devrinin mümkün olmamasına rağmen alınan meclis kararlarının sonrasında kanuni süreç beklenmeden, taşınmazların usule uygun olmayan şekilde Belediye Şirketinin tasarrufuna bırakıldığı görülmüştür.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin Görev ve Yetkileri" başlıklı 18'inci

maddesinin (i) bendinde; bütçe içi işletme ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermeye, belediye meclislerinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Sermaye Koyma Borcu" ana başlığı altında bulunan 128'inci maddesinde; taşınmaz mülkiyetinin veya diğer ayni bir hakkın sermaye olarak konulması hâlinde, şirketin bunlar üzerinde tasarruf edebilmesi için tapu siciline tescilin gerekli olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen Kanun'un "Ayni Sermaye" ana başlığı altında bulunan "Ayni Sermaye Konulabilecek Malvarlığı Unsurları" başlıklı 342'nci maddesinde; üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurlarının ayni sermaye olarak konulabileceği, hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacakların sermaye olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Değer Biçme" başlıklı 343'üncü maddesinde; konulan ayni sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve aynılara, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesince atanan bilirkişilerce değer biçileceği, değerlendirme raporunda, uygulanan değerlendirme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun seçim olduğu; sermaye olarak konulan alacakların gerçekliğinin, geçerliğinin ve 342'nci maddeye uygunluğunun belirlendiği, tahsil edilebilirlikleri ile tam değerleri; ayni olarak konulan her varlık karşılığında tahsis edilmesi gereken pay miktarı ile Türk Lirası karşılığı, tatmin edici gerekçelerle ve hesap verme ilkesinin icaplarına göre açıklanacağı, bu rapora kurucular ve menfaat sahiplerinin itiraz edebileceği, mahkemenin onayladığı bilirkişi kararının kesin olduğu belirtilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "İntifa Hakkı" ana başlığı altında bulunan "Konusu" başlıklı 794'üncü maddesinde; intifa hakkının; taşınırlar, taşınmazlar, haklar veya bir malvarlığı üzerinde kurulabileceği, aksine düzenleme olmadıkça bu hakkın, sahibine konusu üzerinde tam yararlanma yetkisi sağlayacağı hükmü bulunmaktadır.

İntifa hakkı, sahibine hakkın konusu olan şeyi tam bir biçimde kullanma ve faydalanma hakkı veren ayni bir haktır. İntifa hakkı konusu şeyin mülkiyet hakkı sahibinde kalmakta, intifa hakkı sahibi eşyayı kullanma ve yararlanma hakkına sahip olmaktadır.

Mezkûr Kanun'un "Kuruluşu" başlıklı 795'inci maddesinde; intifa hakkının;

taşınırlarda zilyetliğin devri, alacaklarda alacağın devri, taşınmazlarda tapu kütüğüne tescil ile kurulacağı, taşınır ve taşınmazlarda intifa hakkının kazanılması ve tescilinde, aksine düzenleme olmadıkça, mülkiyete ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda sayılan mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere, Belediyelerin iştiraklerine ayni sermaye olarak taşınmazlarının intifa haklarını devredebilmesi için; talep edilen ayni sermaye artışının kabulüne ilişkin meclis kararının bulunması, bedel tespit davası neticesinde Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden intifa hakkının tescili için Tapu Müdürlüğüne başvuru yapılması ve tapuya tescil işleminin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu sayılan unsurlar kanunun emredici hükümleriyle belirlenmiş asli şartlardır.

Yapılan incelemede; aşağıda Çiğli Belediye Meclisi Kararları bazında tasnif edilerek belirtilen taşınmazların intifa haklarının, yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerinde yer alan şartlara uymadığı için ayni sermaye olarak Belediye Şirketine devrinin mümkün olmadığı tespit edilmiştir.

A) 05.07.2019 tarih ve 44 sayılı Çiğli Belediyesi Meclis Kararı ile Evka-2 Mahallesi 6850/1 Sokak No:3 adresinde bulunan 22675 ada 1 parselde kayıtlı (Pelikan Sosyal Tesisleri) 1.262,78 m2'lik taşınmaz üzerindeki 2.540,34 m2 alanlı düğün salonu, kafeterya ve sosyal tesisin Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden 10 yıllık intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere Belediye iştiraki olan şirkete verilmesi kararlaştırılmıştır. Bunu müteakip Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin 2019/406 E.-2020/161 K. sayılı kararında 10 yıllık intifa hakkı değeri 2.302.422,80 TL olarak tespit edilmiştir. Ancak söz konusu taşınmazın üzerinde amme alacağı kapsamında haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkı tapuya tescil edilemediğinden intifa hakkı kurulması mümkün değildir. Bu nedenle ayni sermaye taahhüdünün konusu karşılıksız kalmış olup söz konusu taşınmazın ve demirbaşların ayni sermaye hakkı olarak şirkete devredilme imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Belediye iştiraki olan şirket tarafından işletilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

B) 07.08.2021 tarih ve 86 sayılı Çiğli Belediyesi Meclis Kararı ile aşağıda sayılan taşınmazların Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden 10 yıllık intifa hakkının ayni sermaye artırımına esas olmak üzere Belediye iştiraki olan şirkete verilmesi kararlaştırılmış olup, bunu müteakip Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin 2021/588 E. -2022/529 K. sayılı kararında;

1) Ataşehir Mahallesi 8261 Sokak No:12 adresinde bulunan 3.516,00 m2 alanlı İmar Planında "Pazar Alanı" olarak ayrılan 21970 ada 1 parsel için 10 yıllık intifa hakkı değeri 8.275.400,00 TL olarak tespit edilmiştir. Söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkı tapuya tescil edilemediğinden intifa hakkı kurulması mümkün değildir. Bu nedenle aynı sermaye taahhüdünün konusu karşılıksız kalmış olup söz konusu gayrimenkulün aynı sermaye hakkı olarak şirkete devredilme imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Belediye iştiraki olan şirket tarafından işletilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

2) Evka-2 Mahallesi 6850/1 Sokak No:2 adresinde bulunan 4.941,00 m2 alanlı İmar Planında "Açık Pazar ve BOP" olarak ayrılan 21581 ada 1 parsel için 10 yıllık intifa hakkı değeri 5.340.800,00 TL olarak tespit edilmiştir. Söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkı tapuya tescil edilemediğinden intifa hakkı kurulması mümkün değildir. Bu nedenle aynı sermaye taahhüdünün konusu karşılıksız kalmış olup söz konusu gayrimenkulün aynı sermaye hakkı olarak şirkete devredilme imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Belediye iştiraki olan şirket tarafından işletilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

C) 07.09.2021 tarih ve 87 sayılı Çiğli Belediyesi Meclis Kararı ile Büyükçiğli Mahallesinde bulunan ve tapuda 21877 ada 1 parsel numarasında 2.624,00 m² yüzölçümü ile kayıtlı İmar Planında "Rekreasyon Alanı" olarak ayrılan taşınmaz için Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden 10 yıllık intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere Belediye iştiraki olan şirkete verilmesi kararlaştırılmıştır. Bunu müteakip Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin 2021/753 E.-2022/582 K. sayılı kararında 10 yıllık intifa hakkı değeri 6.246.503,60 TL olarak tespit edilmiştir. Ancak söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkının tapuya tescil edilemediğinden intifa hakkı kurulması mümkün değildir. Bununla birlikte, bu taşınmazın Belediye iştiraki olan şirkete tarafından 3. kişiye kiraya verildiği ve bu kiralama neticesinde 2022 yılı içerisinde toplam 71.973,00 TL kira tahsilatı yapıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu yerin, aynı sermayeye konu edilmeyip kiraya verilmesine ilişkin iş ve işlemlerin Çiğli Belediyesi tarafından takibinin yapılması gerekmektedir.

D) 04.11.2021 tarih ve 131 sayılı Çiğli Belediyesi Meclis Kararı ile Gazi Mustafa Kemal Atatürk Mahallesi 9 Eylül Caddesi No:78 adresinde bulunan ve tapunun Harmandalı Mahallesi 2400 ada 5 parsel numarasında kayıtlı 1.159,00 m2 alanlı taşınmazın üzerinde bulunan 606,00

m2 alanlı kreş olarak kullanılan bina için Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden 10 yıllık intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere Belediye iştiraki olan şirkete verilmesi kararlaştırılmıştır. Bunu müteakip Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin 2021/753 E. - 2022/582 K. sayılı kararında, kreş olarak kullanılan bina için 10 yıllık intifa hakkı değeri 1.251.987,60 TL olarak tespit edilmiştir. Söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkının tapuya tescil edilemediğinden intifa hakkı kurulması mümkün değildir. Bununla birlikte, Belediye iştiraki olan şirket tarafından 3. kişiye kiraya verildiği ve bu kiralama neticesinde 2022 yılı içerisinde toplam 90.860,00 TL kira tahsilatı yapıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu yerin, aynı sermayeye konu edilmeyip kiraya verilmesine ilişkin iş ve işlemlerin Çiğli Belediyesi tarafından takibinin yapılması gerekmektedir.

E) 07.09.2022 tarih ve 80 sayılı Çiğli Belediyesi Meclis Kararı ile aşağıda sayılan taşınmazların Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden 10 yıllık intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere Belediye iştiraki olan şirkete verilmesi kararlaştırılmış olup konuya ilişkin Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesince görülen bedel tespit davası henüz sonuçlanmamıştır. Belediye iştiraki olan şirkete muhatap yazılar ile mevzuatın öngördüğü yasal süreç olan Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesinin kararı beklenilmeden ve intifa hakkı tesis edilmeden aşağıda belirtilen taşınmazların tasarruf hakları Belediye iştiraki olan şirkete devredilmiştir.

1) Harmandalı 2400 ada 2 parselde kayıtlı 10.474,00 m2 yüzölçümlü taşınmaz üzerinde bulunan Gazi Mustafa Kemal Atatürk Mah. 9401 Sokak No:5 adresindeki düğün salonu, halı saha, sosyal tesis; söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkı tapuya tescil edilemediğinden, üzerinde intifa hakkı kurulmasına imkân bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşiyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 19.09.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-738/11817 sayılı yazı ile "kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi" bildirilmiştir. Belediye iştiraki olan şirket tarafından işletilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

2) Büyükçiğli Mahallesi 6146 parselde 2469,40 m² yüzölçümlü taşınmazda kayıtlı, Ataşehir Mahallesi 8268 Sokak No:7 adresinde bulunan Uzay Müzesi olarak kullanılan

taşınmaz; söz konusu taşınmazın üzerinde haciz ve tedbir şerhi bulunduğu ve Türk Medeni Kanunu'nun 794'üncü maddesi gereği intifa hakkı tapuya tescil edilemediğinden, üzerinde intifa hakkı kurulmasına imkân bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben 19.09.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-738/11817 sayılı şirkete yazılan yazı ile "kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi" bildirilmiştir. Bununla birlikte, Uzay Müzesinde yer alan büfe ve satış yerlerinden elde edilen gelirler ile müzeye giriş ücretlerinin Belediye iştiraki olan şirket tarafından tahsil edildiği görülmüştür. Belediye iştiraki olan şirket tarafından işletilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

3) Kaklıç Mahallesi İzmir Caddesi, No:51/B adresinde bulunan dükkân; söz konusu taşınmazın tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 07.11.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-833/14413 sayılı yazı ile "kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi" bildirilmiştir. Bununla birlikte, Belediye iştiraki olan şirket kayıtlarında yapılan incelemede kiracısı ile birlikte devredilen taşınmaz ile ilgili kira tahsilatına ilişkin herhangi bir bilgi ve veriye ulaşılamamıştır. Bu taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

4) Kaklıç Mahallesi İzmir Caddesi, No:51/C adresinde bulunan dükkân; söz konusu taşınmazın tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 07.11.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-833/14413 sayılı yazı ile "kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi" bildirilmiştir. Belediye iştiraki olan şirkete devredilen taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

5) Harmandalı Gazi Mustafa Kemal Atatürk Mahallesi Gazi Bulvarı No:39 adresinde bulunan kahvehane, No:39/A adresinde ve No:39/C adresinde bulunan dükkânlar; söz konusu

taşınmazların tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben 19.09.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-738/11817 sayılı şirkete yazılan yazı ile “kiracıların işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi” bildirilmiştir. Bu taşınmazların tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

6) Ataşehir Mahallesi 22173 ada 1 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde ve 8001/1 Sokak No:1 Kat: 4/414 adresinde bulunan 14,32 m² alanlı çay ocağı; söz konusu çay ocağının bulunduğu ana taşınmazın tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Çiğli Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 19.09.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-738/11817 sayılı yazı ile “kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi” bildirilmiştir. Yapılan incelemede, Belediye iştiraki olan şirket tarafından 3. kişiye kiraya verildiği ve bu kiralama neticesinde 2022 yılı içerisinde toplam 6.195,00 TL kira tahsilatı yapıldığı tespit edilmiştir. Bu taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

7) Evka 5 Mahallesi 21986 ada 3 parselde kayıtlı toplam 4.679,00 m² alanlı taşınmaz üzerinde 70,00 m² alanlı 8929 Sokak No:13 A, No:13 B adresinde bulunan çay ocağı, lokanta ve WC; söz konusu taşınmazların tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması, intifa hakkı tesis edilmesi ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 19.09.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-738/11817 sayılı yazı ile “kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi” bildirilmiştir. Bununla birlikte, Çiğli Belediyesi ve Belediye iştiraki olan şirketin 2022 yılı kayıtlarında söz konusu yerle ilgili kira tahsilatına ilişkin herhangi bir bilgi ve veriye ulaşılamamıştır. Bu taşınmazların tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

8) Ataşehir Mahallesi 22172 ada 1 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde ve Anadolu Caddesi No:951 kat:3 10,20 m² alanlı ve kat:4 33,00 m² alanlı çay ocakları; söz konusu çay

ocaklarının bulunduğu ana taşınmazın tapu kaydında amme alacağı kapsamında üzerinde haciz ve tedbir şerhi olmasından ötürü intifa hakkının tescili mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı sermayeye konu olması ve şirkete devri mümkün değildir. Ancak, gerekli usul şartı olan Karşıyaka Asliye Ticaret Mahkemesi kararı beklenmeksizin Çiğli Belediyesi tarafından Belediye iştiraki olan şirkete hitaben yazılan 07.11.2022 tarih ve E-67530432-801.01.03-833/14413 sayılı yazı ile “kiralama işlemlerinin şirket tarafından takip edilmesi” bildirilmiştir. Bu taşınmazın tasarruf yetkisinin Çiğli Belediyesine devri gerekmektedir.

Mezkûr taşınmazların intifa haklarının ve dolayısıyla tasarruf haklarının, yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerinde yer alan şartlara uymadığı için aynı sermaye olarak Belediye Şirketine devri mümkün olmadığından bunlara ilişkin devirlerin iptal edilerek tasarruf haklarının Çiğli Belediyesi uhdesine alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İşgal Altındaki Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullanılması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu bulguda, bazı taşınmazların kiralama yerine ecrimisil alınmak suretiyle kullanıldığı görülmüştür. 2022 yılında yapılan incelemede; 20 adet taşınmazın ecrimisil karşılığı kullanıldığı görülmüş olup bu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular başlığı altında bulgu madde 3'de yer verilmiştir.
Kalkınma Ajansına Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu bulguda, 2020 ve daha önceki yıllarda İzmir Kalkınma Ajansına aktarılması gereken kanuni payların aktarılmadığı tespit edilmiştir. 2022 yılında

			<p>yapılan incelemede; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı'nın alt kırılımı olan 99.10 Kalkınma Ajansları Payları incelendiğinde; 286.802,79 TL İlbank payından kesilerek kalkınma ajansına ödendiği görülmüştür. Ancak geri kalan tutar izlenmeye devam etmektedir. Bu nedenle söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular başlığı altında bulgu madde 4'te yer verilmiştir.</p>
Kesinleşmiş Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	<p>Söz konusu bulguda, ilgili yıl hesaplarına ait ilamlarda yer alıp kesinleşen tazmin tutarlarının sorumlulardan tahsili için gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.</p>

			2022 yılında yapılan incelemede; 1.192.125,27 TL 'lik kesinleşen tutar tahsil edilmediğinden bu husus Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular başlığı altında bulgu madde 2'de yer verilmiştir.
--	--	--	--